

Pregledni znanstveni članak

■ Naslijeđena neimovinska šteta – pitanje disponiranja visinom zahtjeva naslijeđene neimovinske štete

Krešimir F. Šenjug¹

Sažetak: U članku se razmatra pravno pitanje može li sud tužiteljima koji su u parnicu stupili kao nasljednici tražbine naknade naslijeđene neimovinske štete na temelju odredbe čl.1105. ZOO-a dosuditi veći iznos pravične novčane naknade neimovinske štete od onog iznosa pravične novčane naknade neimovinske štete koji je potraživao njihov prednik u postupku do svoje smrti i koji iznos pravične novčane naknade neimovinske štete je sukladno čl.1105. ZOO-a nakon njegove smrti postao imovinskopravni zahtjev koji prelazi na njegove nasljednike, sadašnje tužitelje u postupku?²

Cljučne riječi: Nasljeđivanje neimovinske štete, čl.1105. ZOO, povećanje zahtjeva za naslijeđenu neimovinsku štetu,

Pitanje nasljeđivanja i ustupa tražbine novčane naknade neimovinske štete uređeno je u korist oštećenika odnosno njegovih nasljednika,³ što je bitna promjena u odnosu na prethodno važeći ZOO⁴ koji je propisivao da novčanu naknadu neimovinske štete treba dobiti baš osoba koja je štetu pretrpjela, dok je istovremeno sudska praksa ukazivala na brojne nedostatke takvog uređivanja koje je znalo dovesti do nepravdičnih posljedica. *De lege lata* važni su opravdani interesi oštećenika i njihovih nasljednika, a već poziv za plaćanje dovoljan je za ostvarivanje prava

1 Dr.sc. Krešimir Franjo Šenjug, odvjetnik, Odvjetničko društvo Grgić & Partneri, e-mail: kresimir.franjo.senjug@grgic-partneri.hr

2 U odnosu na navedeno pravno pitanje sudska praksa u Republici Hrvatskoj nije ujednačena, radi čega je odlukom Vrhovnog suda Republike Hrvatske Revd 1561/2023 od 25. travnja 2023. dopušteno podnošenje revizije protiv presude Županijskog suda u Zagrebu Gž-3713/2022 od 06. prosinca 2022., u odnosu na navedeno pravno pitanje. Ova odluka dostupna je na Pregledniku sudske prakse Vrhovnoga suda Republike Hrvatske.

3 Prema čl. 1105. Zakona o obveznim odnosima, Narodne novine broj 35/2005, 41/2008, 125/2011, 78/2015, 29/2018, 126/2021, 114/2022, 156/2022 (u nastavku: ZOO): „(1) Tražbina naknade neimovinske štete prelazi na nasljednika samo ako je oštećenik podnio pisani zahtjev ili tužbu. (2) Uz iste pretpostavke ta tražbina može biti predmet ustupa, prijeboja i ovrhe.“

4 „U Skici za ZOO iz 1978. bilo je predloženo da je dovoljno utuženje. Takva je bila i praksa do 1978., temeljena na OGZ-u. Ostalo je nejasno zašto su se redaktori ZOO iz '78. u zadnji trenutak opredijelili za drukčije rješenje, nepovoljnije za oštećenike. Novi ZOO pogrešku ispravlja, što je uistinu dobro, posve praktično i slijedi raniju austrijsko – hrvatsku pravnu tradiciju.“ Izvor: Radolović, A., Pravo osobnosti u novom Zakonu o obveznim odnosima, Zb. Prav. fak. Sveuč. Rij. (1991) v. 27, br. 1, 129-170 (2006) str. 161.

na nasljeđivanje tražbine novčane naknade neimovinske štete te podnošenje tužbe više nije uvjet za to.

U slučaju smrti inicijalnog (neposrednog) oštećenika, njegovi nasljednici morat će izvršiti subjektivnu preinaku tužbe uz promjenu samog tužbenog zahtjeva, budući da se tada zahtijeva određivanje plateža u korist nasljednika, iako pravo koje oni ostvaruju ostaje pravo inicijalnog (neposrednog) oštećenika te ne spada u njihovo izvorno pravo. Ali, kod pitanja može li se zahtjev za novčanu naknadu neimovinske štete povećavati nakon smrti inicijalnog nositelja prava, problematizira se eventualno povećavanje zahtjeva od strane nasljednika oštećenika. Valja napomenuti da je mjerodavna ona šteta koju je pretrpio oštećenik koji je preminuo što svakako problematizira samo pitanje odmjere visine novčane naknade neimovinske štete nasljednicima izvornog (neposrednog) oštećenika (prednika nasljednika tražbine neimovinske štete).

U Republici Hrvatskoj relevantna materijalnoppravna odredba kojom je regulirana pravna osnova nasljeđivanja tražbine neimovinske štete je čl.1105. st.1. ZOO-a prema kojoj tražbina naknade neimovinske štete prelazi na nasljednika u slučaju ako je prednik (izravni oštećenik) za života podnio pisani zahtjev odgovornoj osobi za naknadu štete ili tužbu.⁵

Uvodno je ukazano da u Republici Hrvatskoj ZOO/91⁶ nije dopuštao nasljeđivanje tražbine neimovinske (nematerijalne) štete ukoliko tijekom trajanja postupka, prije pravomoćnosti presude ili u slučaju pismenog sporazuma o osnovu i visini štete, premine tužitelj koji je potraživao naknadu neimovinske štete pa nasljednici toga tužitelja nisu imali pravo naslijediti tražbinu takve štete, dok jedina mogućnost nasljeđivanja tražbine nematerijalne štete postojala je kada je ista prethodno bila utvrđena pravomoćnom presudom ili pismenim sporazumom (nagodbom).⁷ Nasuprot tome, odredba čl. 1105. ZOO-a o nasljeđivanju

5 Čl. 1105. st.1. ZOO-a: „Tražbina naknade neimovinske štete prelazi na nasljednika samo ako je oštećenik podnio pisani zahtjev ili tužbu.“

6 Čl. 204. st. 1. Zakona o obveznim odnosima, Narodne novine broj 53/91, 73/91, 111/93, 3/94, 7/96, 91/96, 112/99 i 88/01: „Potraživanje naknade nematerijalne štete prelazi na nasljednika samo ako je priznato pravomoćnom odlukom ili pismenim sporazumom.“

7 Prema odluci Vrhovnog suda Republike Hrvatske Rev-x 427/11-2 od 29. 6. 2011.: „U ovom predmetu postupak je obustavljen temeljem čl. 215. b ZPP, budući je tužitelj tijekom postupka umro, a radi se o pravu koje ne prelazi na nasljednike. U konkretnom slučaju tužitelj je potraživao naknadu nematerijalne štete u smislu čl. 200. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ br. 53/91, 73/91, 3/94, 7/96, 112/99 - dalje: ZOO). Prema odredbi čl. 204. st. 1. i 2. ZOO potraživanje naknade nematerijalne štete prelazi na nasljednike samo ako je priznato pravomoćnom odlukom ili pismenim sporazumom, time da pod istim uvjetima to potraživanje može biti predmet ustupanja, prijeboja i prinudnog izvršenja. U konkretnom slučaju potraživanje naknade nematerijalne štete nije priznato pravomoćnom odlukom ili pismenim sporazumom. U reviziji se ukazuje da je novim Zakonom o obveznim odnosima („Narodne novine“ br. 35/05, 41/08, dalje: ZOO/05) to pravo regulirano drukčije, pa da postoje dvije kategorije građana i da je time povrijeđena jednakost svih pred zakonom. Točno je da je u odredbi čl. 1105. st. 1. ZOO/05 izričito propisano da tražbina naknade neimovinske štete prelazi na nasljednike samo ako je oštećenik podnio pisani zahtjev ili tužbu, odnosno u st. 2. da uz iste pretpostavke ta tražbina može biti predmet ustupa, prijeboja i ovrhe. Međutim, prema odredbi čl. 1163. st.

i ustupu tražbine naknade neimovinske štete predstavlja novinu u zakonodavnom sustavu Republike Hrvatske. Vezano uz navedeno u sudskoj praksi postavlja se pitanje na koji način kod dosude naknade naslijeđene tražbine neimovinske štete iza smrti oštećenika, ranijeg tužitelja, novom tužitelju koji tu tražbinu nasljeđuje u smislu čl. 1105. st. 1. ZOO-a, istu treba dosuditi, a sve budući je raniji tužitelj/oštećenik neimovinsku štetu trpio ograničeni period.

Uz navedeno, primjetno je da su se kod primjene odredbe čl.1105. ZOO-a vezano uz pitanje odmjere visine naslijeđene neimovinske štete u Republici Hrvatskoj u sudskoj praksi pojavila i neujednačena stajališta sudova u odnosu na pitanje osnovanosti visine zahtjeva tužitelja koji su u parnicu stupili kao nasljednici tražbine naknade naslijeđene neimovinske štete na temelju odredbe čl.1105. ZOO-a, u iznosu većem od onog koji je potraživao njihov prednik u postupku do svoje smrti i koji iznos pravične novčane naknade neimovinske štete je sukladno čl.1105. ZOO-a nakon njegove smrti postao imovinskopravni zahtjev koji je prešao na njegove nasljednike, sadašnje tužitelje u postupku i je li kod odmjere visine i dosude pravične novčane naknade naslijeđene neimovinske štete na temelju odredbe čl.1105. ZOO-a potrebno voditi računa o dužini povrede prava osobnosti i dužini trajanja i trpljenja neimovinske štete koju je trpio raniji tužitelj/oštećenik koji je preminuo tijekom trajanja parnice i čija se tražbina naknade neimovinske štete nasljeđuje kao imovinskopravni zahtjev i mogu li tužitelji kao nasljednici tražbine naknade neimovinske štete na temelju odredbe čl.1105. ZOO-a ostvariti pravo na naknadu naslijeđene neimovinske štete u većem novčanom iznosu pravične novčane naknade neimovinske štete od onog novčanog iznosa pravične novčane naknade neimovinske štete koji je ranije u postupku potraživao tužitelj koji je preminuo tijekom trajanja parnice.⁸

S obzirom da je materijalnopravno uređenje koje propisuje članak 1105. st.1. ZOO-a novina u zakonodavstvu Republike Hrvatske, a pravna teorija o tome nema stava, posljedično je i sudska praksa po ovom pitanju u Republici Hrvatskoj za sada podijeljena i o ovom pravnom pitanju svakako „siromašna“.

1. ZOO/05 taj se Zakon neće primjenjivati na obvezne odnose koji su nastali prije stupanja na snagu tog Zakona. Kako je predmetni obvezni odnos potraživanja naknade nematerijalne štete prednika tužiteljice prema tuženiku nastao prije stupanja na snagu ZOO/05, to se na predmetni slučaj primjenjuje raniji ZOO, koji je glede potraživanja nematerijalne štete propisivao neprenosivost tog prava, ukoliko isto nije priznato pravomoćnom odlukom ili pismenim sporazumom. Budući da u konkretnom slučaju potraživanje naknade nematerijalne štete prednika tužiteljice nije priznato pravomoćno odlukom ili pisanim sporazumom, to se radi o neprenosivom pravu, pa su nižestupanjski sudovi pravilno primijenili odredbu čl. 215. b ZPP.“

8 U odnosu na navedeno pravno pitanje sudska praksa u Republici Hrvatskoj nije ujednačena, radi čega je odlukom Vrhovnog suda Republike Hrvatske Revd 1561/2023 od 25. travnja 2023. dopušteno podnošenje revizije protiv presude Županijskog suda u Zagrebu Gž-3713/2022 od 06. prosinca 2022., u odnosu na navedeno pravno pitanje.

U odnosu na gore navedena pitanja u sudskoj praksi - odluka Županijskog suda u Zagrebu Gž-3713/2022 od 06. prosinca 2022., iznijeto je pravno shvaćanje da tužitelji koji kao nasljednici iza neposrednog oštećenika potražuju naknadu naslijeđene neimovinske štete na temelju odredbe čl.1105. ZOO-a, imaju pravo disponirati tužbenim zahtjevom na način da za naslijeđenu neimovinsku štetu potražuju veći novčani iznos od onog koji je potraživao njihov prednik čiji zahtjev su naslijedili kao imovinskopravni zahtjev i da nasljednicima pripada veći iznos pravične novčane naknade neimovinske štete od onog iznosa pravične novčane naknade neimovinske štete koji je potraživao njihov prednik u postupku do svoje smrti te je ovim nasljednicima u tom parničnom postupku u kojem je donijeta gore spomenuta drugostupanjska odluka dosuđen veći iznos pravične novčane naknade neimovinske štete od onog iznosa pravične novčane naknade neimovinske štete koji je potraživao njihov prednik u postupku do svoje smrti i koji iznos pravične novčane naknade neimovinske štete je sukladno čl.1105. ZOO nakon njegove smrti postao imovinskopravni zahtjev koji je prešao na nasljednike, sadašnje tužitelje u postupku.

Međutim, ovdje je potrebno ukazati i da je u sudskoj praksi - odluke Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj Rev 3290/2019 od 19.10.2022., Rev-980/2015 od 04.12.2018. i Rev-1655/2014 od 16.07.2019., zauzeto pravno shvaćanje o tome da tražbina naslijeđene neimovinske štete na temelju odredbe čl.1105. ZOO-a predstavlja imovinskopravni zahtjev koji prelazi na nasljednike, pri čemu je pri samoj dosudi naknade visine naslijeđene neimovinske štete potrebno voditi računa o dužini trajanja (jačini i trajanju) trpljenja neimovinske štete od strane prednika (ranijeg tužitelja u postupku), slijedom čega ni sama novčana naknada ne može biti veća od onog iznosa koji je raniji tužitelj u postupku potraživao kao visinu naknade neimovinske štete, radi čega je Vrhovni sud Republike Hrvatske, kao najviši sud koji na temelju Ustava Republike Hrvatske osigurava jedinstvenu primjenu prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni, odlukom Revd 1561/2023 od 25. travnja 2023. upravo i dopustio podnošenje revizije protiv ove odluke Županijskog suda u Zagrebu Gž-3713/2022.

U promišljanju sadržaja gore navedenih pojavnosti i pravnih pitanja koja se nameću i u odnosu na koja trenutna sudska praksa nije ujednačena, svakako je potrebno voditi računa da visina tražbine neimovinske štete oštećenika/tužitelja koji je preminuo tijekom postupka, a koja je bila od strane prednika postavljena u određenom novčanom iznosu, predstavlja tražbinu neimovinske štete koja može biti predmetom nasljeđivanja u slučaju ispunjenja i drugih pretpostavki iz čl.1105. ZOO-a. Odredba čl.1105. st.1. ZOO-a glasi: „(1) Tražbina naknade neimovinske štete prelazi

na nasljednika samo ako je oštećenik podnio pisani zahtjev ili tužbu.“

Imajući u vidu sadržaj navedene odredbe za zaključiti je da potom tužbeni zahtjev oštećenika, ranijeg tužitelja, koji je preminuo tijekom postupka, a koji je bio postavljen u određenom novčanom iznosu (primjera radi ovdje se kao iznos tražbine navodi 10.000,00 eura), postaje imovinsko pravni zahtjev nasljednika, slijedom čega nespornim proizlazi zahtjev veći od tog novčanog iznosa (u primjeru; veći od 10.000,00 eura), nije uopće niti postojao te da u konkretnom slučaju nema temeljne pretpostavke za nasljeđivanje tražbine naknade neimovinske štete iznad tog novčanog iznosa, jer takav zahtjev prednik tužitelja, odnosno tužitelj koji je preminuo i čiju tražbinu nasljednici nasljeđuju, uopće nije podnio, odnosno postavio.

Navedena situacija vezano uz pitanje pretpostavke postojanja tužbenog zahtjeva u određenom novčanom iznosu kao temeljne pretpostavke za prelazak tražbine naknade neimovinske štete na nasljednika, može se poistovjetiti i sa pitanjem postojanja novčanog zahtjeva za neimovinsku štetu u određenom iznosu za tražbinu tijekom zateznih kamata prema čl.12. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu.⁹

Naime, prema stajalištu Vrhovnog suda Republike Hrvatske iz odluke Rev 1133/2021 od 14. prosinca 2021., oštećenicima/tužiteljima ne pripada pravo na tijekom zateznih kamata na preinačeni (povećani) dio tužbenog zahtjeva u vremenu prije nego je taj povećani dio tužbenog zahtjeva postavljen u postupku, jer takav zahtjev kroz to vremensko razdoblje nije uopće niti postojao.

Kada se kroz navedeno pravno shvaćanje iz odluke Vrhovnog suda Republike Hrvatske Rev 1133/2021 o učincima odštetnog, odnosno tužbenog zahtjeva, razmatra pitanje disponiranja tužbenim zahtjevom nasljeđene neimovinske štete od strane nasljednika u smislu povećanja i nasljeđivanja „povećane“ tražbine neimovinske štete, potom je za zaključiti da tužbeni zahtjev izvornog/neposrednog oštećenika, veći od novčanog iznosa od onog koji je bio postavljen (u prethodno iznijetom primjeru je to novčani iznos od 10.000,00 eura), nije uopće postojao, slijedom čega u konkretnom slučaju potom izostaje i temeljna pretpostavka za nasljeđivanje tražbine naknade neimovinske štete za novčani iznos veći od tog iznosa (u primjeru; veći od 10.000,00 eura), a sve obzirom takav zahtjev prednik tužitelja, izvorni oštećenik, nije uopće podnio/postavio.

⁹ Zakon o obveznim osiguranjima u prometu, Narodne novine broj 151/2005, 36/2009, 75/2009, 76/2013, 152/2014

Slijedom iznijetog pravnog shvaćanja Vrhovnog suda Republike Hrvatske u odlukama broj Rev 3290/2019 od 19.10.2022., Rev-980/2015 od 04.12.2018. i Rev-1655/2014 od 16.07.2019., o tome da tražbina naslijeđene neimovinske štete na temelju odredbe čl.1105. ZOO-a predstavlja imovinskopravni zahtjev koji prelazi na nasljednike, ne proizlazi osnovanim stav o tome da nasljednici mogu naslijediti i više od novčanog iznosa koji je njihov prednik kao oštećenik postavio, niti proizlazi da oni kao nasljednici mogu disponirati zahtjevom za tražbinu naknade neimovinske štete kao da je njihov pokojni prednik i dalje tužitelj u postupku i povećavati zahtjev za neimovinsku štetu, jer osnovom odredbe čl.1105. ZOO-a nasljednici nasljeđuju tražbinu neimovinske štete oštećenika/tužitelja koji premine i navedeno pravo koje oni prema toj odredbi materijalnog prava ostvaruju, ne spada u njihovo izvorno pravo i stoga tražbina ranijeg tužitelja koji je tijekom postupka preminuo, postala imovinskopravni zahtjev koji je prešao na nasljednike u visini (novčanom iznosu) koji je u trenutku smrti preminuli tužitelj imao postavljen kao zahtjev.

Iz navedenih odluka Vrhovnog suda, kao i pravne teorije vezano uz primjenu odredbe čl.1100., čl.1101. i čl.1105. st.1. ZOO,¹⁰ proizlazi da je kod odlučivanja o osnovu i visini naslijeđene neimovinske štete potrebno voditi računa o jačini i trajanju (trpljenje) neimovinske štete onoga oštećenika čija je šteta naslijeđena te odmjeriti visinu naslijeđene neimovinske štete sukladno ratio legis ovih odredbi prema kojima naknada neimovinske štete predstavlja nadoknadu (reparacija) ne samo nastale (do donošenja presude) neimovinske štete nego i nadoknadu buduće neimovinske štete koja će nastajati i postojati i u budućnosti i to i nakon dosude neimovinske štete, a koji element (trpljenje neimovinske štete u budućnosti) u slučaju kada govorimo o naslijeđenoj neimovinskoj šteti ne postoji obzirom na smrt inicijalnog (neposrednog) oštećenika čiju neimovinsku štetu su kao imovinskopravni zahtjev nasljednici naslijedili.^{11 12}

10 čl. 1100. ZOO: „(1) U slučaju povrede prava osobnosti sud će, ako nađe da to težina povrede i okolnosti slučaja opravdavaju, dosuditi pravičnu novčanu naknadu, nezavisno od naknade imovinske štete, a i kad nje nema. (2) Pri odlučivanju o visini pravične novčane naknade sud će voditi računa o jačini i trajanju povredom izazvanih fizičkih boli, duševnih boli i straha, cilju kojemu služi ta naknada, ali i o tome da se njome ne pogoduje težnjama koje nisu spojive sa njezinom naravi i društvenom svrhom. (3) Za povredu ugleda i drugih prava osobnosti pravne osobe sud će, ako procijeni da to težina povrede i okolnosti slučaja opravdavaju, dosuditi joj pravičnu novčanu naknadu, nezavisno od naknade imovinske štete, a i kad nje nema.“

čl. 1101. ZOO: „U slučaju smrti ili osobito teškog invaliditeta neke osobe pravo na pravičnu novčanu naknadu neimovinske štete imaju članovi njezine uže obitelji (bračni drug, djeca i roditelji).“

čl. 1105. st. 1. ZOO: „(1) Tražbina naknade neimovinske štete prelazi na nasljednika samo ako je oštećenik podnio pisani zahtjev ili tužbu.“

11 „Naknada dosuđena za nematerijalnu štetu (u konkretnom slučaju za duševne, smanjenje životne aktivnosti i strah) obuhvaća i buduću takvu nematerijalnu štetu za koju je, prema uobičajenom tijeku stvari, sigurno da će nastajati u budućnosti.“ Presuda Vrhovnog suda Republike Hrvatske, Rev-460/87 od 9. 4. 1987. citirana u literaturi: Gorenc V., Belanić L., Momčinović H., Perkušić A., Pešutić A., Slakoper Z., Vukelić M., Vukmir B., Komentar Zakona o obveznim odnosima, Narodne novine, studeni 2014., str. 1849.

12 „Naknadu za nematerijalnu štetu sud će utvrditi imajući na umu sadašnju i buduću štetu na istoj osnovi, pa oštećeniku za takvu buduću štetu ne pripada posebna i dodatna naknada.“ Presuda Vrhovnog suda Republike Hrvatske, Rev-13/86 od 20. 2. 1986. citirana u literaturi: Ibidem, str. 1849.

Imajući u vidu da je kod odmjere visine i dosude pravične novčane naknade naslijeđene neimovinske štete na temelju odredbe čl. 1105. ZOO-a potrebno svakako voditi računa o dužini povrede prava osobnosti i dužini trajanja i trpljenja neimovinske štete koju je trpio raniji tužitelj/oštećenik koji je preminuo tijekom trajanja parnice i čija se tražbina naknade neimovinske štete nasljeđuje kao imovinskopravni zahtjev, svakako se dovodi u pitanje osnovanosti povećanog dijela zahtjeva tužitelja koji kao nasljednici tražbine naknade neimovinske štete potražuju veći novčani iznos pravične novčane naknade neimovinske štete od onog novčanog iznosa pravične novčane naknade neimovinske štete koji je ranije u postupku potraživao tužitelj koji je preminuo tijekom trajanja parnice i koja tražbina ranijeg tužitelja je postala imovinskopravni zahtjev koji je prešao na nasljednike u visini (novčanom iznosu) koji je u trenutku smrti preminuli tužitelj imao postavljen kao zahtjev.

Ne može se zanemariti činjenica da je tražbina naknade neimovinske štete svakako osobno vezana uz izravnog oštećenika (u ovom slučaju osobu koja je bila raniji tužitelj u postupku i čiju tražbinu nasljeđuju osobe koje kao nasljednici umjesto nje stupe u parnicu), jer proistječe iz njegovog osobnog doživljaja štetnog događaja i trpljenja neimovinske štete zbog povrede prava osobnosti na tjelesno i duševno zdravlje u individualnoj sferi te je uvijek na kraju ovog promišljanja o tome da li nasljednici mogu disponirati tužbenim zahtjevom za naslijeđenu neimovinsku štetu na način da potražuju veći iznos od onog koji je kao pravičnu novčanu naknadu potraživao njihov prednik (izravni oštećenik), potrebno voditi računa o tome da je predmetnu neimovinsku štetu trpio isključivo prednik (izravni oštećenik), a ne i njegovi nasljednici koji samo nasljeđuju njegovu tražbinu temeljem odredbe čl. 1105. ZOO-a, radi čega se ne ukazuje osnovanom tražbina nasljednika u iznosu koji bi bio veći od onog novčanog iznosa pravične novčane naknade kojeg je za neimovinsku štetu potraživao njihov prednik koji je tu neimovinsku štetu i trpio.

Ne bi trebalo biti sporno da nije moguće na drugoga prenijeti više prava nego ih sam imaš, u ovom slučaju, tražiš. To bi bilo izuzetno nepravično i dovelo bi do velike pravne nesigurnosti i neizvjesnosti kod tuženika i konačno do pretjeranih, nerealnih, neživotnih i nepravičnih zahtjeva u ime faktički nepostojeće osobe (umrle) što otvara prostor za manipulacije i razvoj nepoštene prakse.

Navedeno opravdava i definicija iz rimske pravne tradicije koja sadržava načelo prema kojem pravni prednik (auctor) ne može na pravnog sljednika (successor) prenijeti više prava nego što ga sam ima.
NEMO PLUS IURIS AD ALIUM TRANSFERRE POTEST QUAM IPSE HABET.

Inherited non property damage - the issue of disposal of the amount of the claim for inherited non-pecuniary damage

Summary: *The article examines the legal issue of whether the court can claim compensation for inherited non-property damage to the plaintiffs who joined the litigation as heirs based on the provisions of Article 1105. ZOO (Law on obligations) to award a greater amount of fair monetary compensation for non-property damage than the amount of fair monetary compensation for non-property damage claimed by their ancestor in the proceedings until his death and which amount of fair monetary compensation for non-property damage is in accordance with Article 1105. ZOO after his death became a property claim that passes to his heirs, the current plaintiffs in the proceedings?" It should not be disputed that it is not possible to transfer more rights to another than you have, in this case, you are asking for. This would be extremely unfair and would lead to great legal uncertainty and uncertainty for the defendant and finally to excessive, unrealistic, lifeless and unfair demands on behalf of a de facto non-existent person (deceased), which opens up space for manipulations and the development of unfair practices.*

The aforementioned is also justified by the definition from the Roman legal tradition, which contains the principle according to which the legal ancestor (auctor) cannot transfer more rights to the legal successor (successor) than he himself has.

NEMO PLUS IURIS AD ALIUM TRANSFERRE POTEST QUAM IPSE HABET.

Keywords: *Inheritance of non-property damage, Article 1105. ZOO, increase in claims for inherited non-property damage,*

Navedeni izvori i korištena literatura

Gorenc V., Belanić L., Momčinović H., Perkušić A., Pešutić A., Slakoper Z., Vukelić M., Vukmir B., Komentar Zakona o obveznim odnosima, Narodne novine, studeni 2014.

Gavela N., Belaj V., Nasljedno pravo, Narodne novine, 2008.

Odluka Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj: Revd 1561/2023 od 25. travnja 2023.

Odluka Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj: Rev 1133/2021 od 14. prosinca 2021.

Odluka Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj: Rev 3290/2019 od 19. listopada 2022.

Odluka Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj: Rev 980/2015 od 04. prosinca 2018.

Odluka Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj: Rev 1655/2014 od 16. srpnja 2019.

Odluka Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj: Rev 13/86 od 20. veljače 1986.

Odluka Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj Rev-x 427/11 od 29. lipnja 2011.

Odluka Županijskog suda u Zagrebu Gž-3713/2022 od 06. prosinca 2022.

Radolović, A., Pravo osobnosti u novom Zakonu o obveznim odnosima, Zb. Prav. fak. Sveuč. Rij. (1991) v. 27, br. 1, 129-170 (2006)

Zakon o obveznim odnosima, Narodne novine broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 26/21, 114/22, 156/22

Zakon o obveznim osiguranjima u prometu, Narodne novine broj 151/05, 36/09, 75/09, 76/13 i 152/14